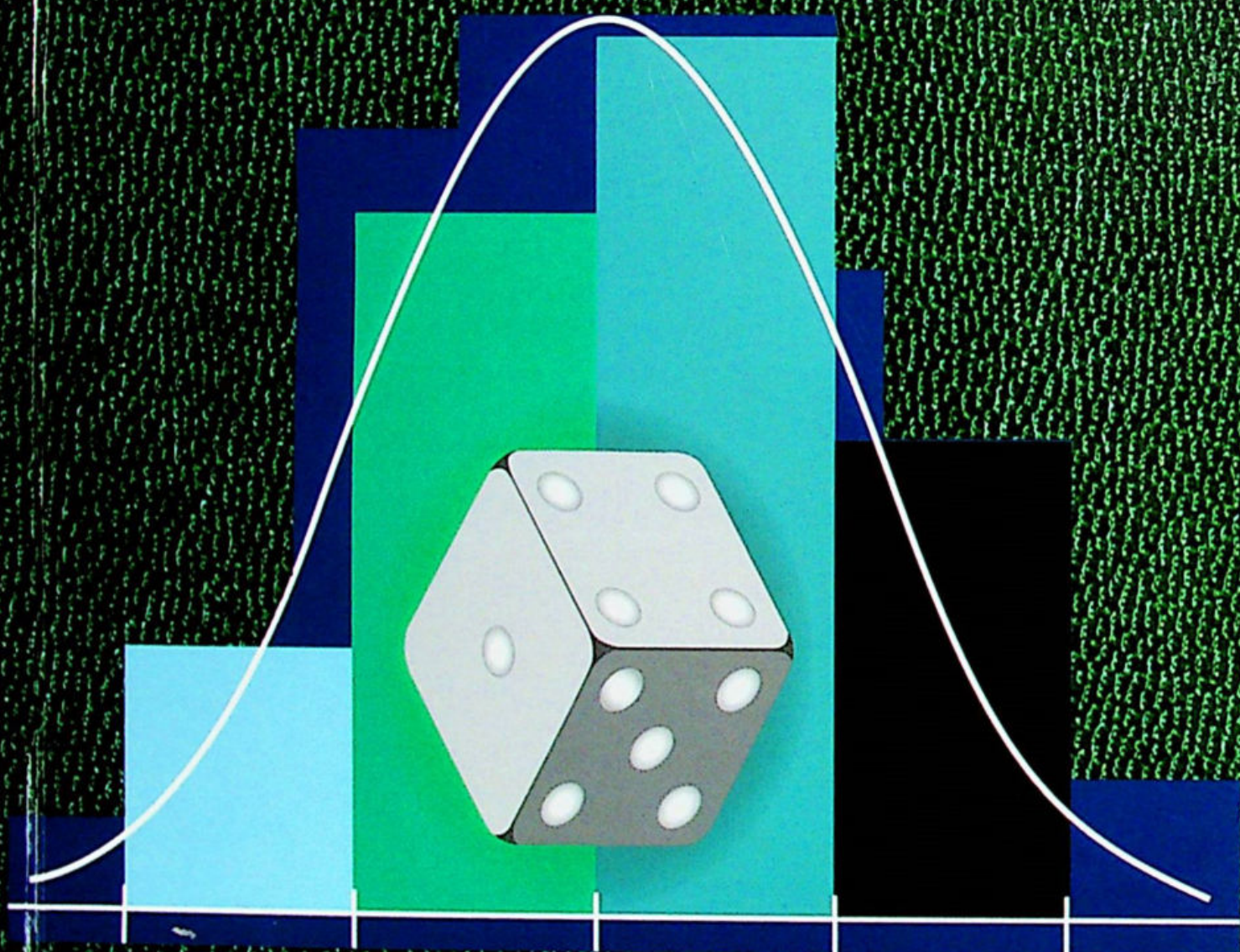

О. В. Вдовіченко

ПСИХОЛОГІЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ

монографія

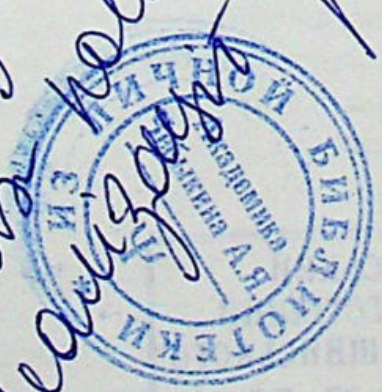
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО»

О. В. ВДОВІЧЕНКО

ПСИХОЛОГІЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ

*Шановному
Олександрю Вдовіченку!
Дуже вдячно за підтримку
у науковій діяльності
, у реалізації наукових
робот.*

Одеса
2019

УДК: 159.922.6:159.923

В 25

*Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» 31.01.2019 р., протокол № 6*

Рецензенти:

Е. Л. Носенко – член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор (Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара);

Л. П. Журавльова – доктор психологічних наук, професор (Житомирський державний університет імені Івана Франка);

А. В. Массанов – доктор психологічних наук, професор (ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»).

Вдовіченко О. В.

В 25 Психологія ризику особистості : [монографія] / О. В. Вдовіченко. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2019. – 456 с.

ISBN 978-617-7613-88-5

Книга є першим у вітчизняній науці монографічним дослідженням психології ризику особистості. В роботі подано теоретичний огляд проблеми ризику особистості та її психологічних чинників, розкрито їх значення у кризові і періоди онтогенезу. Розроблено та апробовано систему психодіагностики структурно-феноменологічних аспектів ризику особистості в періоди основних вікових криз: підліткової, «30-ти років», «середини життя».

Показано роль ризику особистості в процесі рефлексії нею власної поведінки, прийняття рішень та саморегуляції в кризові періоди онтогенезу. Виявлено афективні, когнітивні, мотиваційно-регулятивні та конативні чинники ризику особистості.

Для науковців, аспірантів, студентів психологічних та суміжних спеціальностей, а також широкого кола читачів, яких цікавлять проблеми психології ризику.

УДК: 159.922.6:159.923

БЛР 906

ISBN 978-617-7613-88-5

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

В. Вдовіченко, 2019

ПР906

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНОГО ЯВИЩА В ОНТОГЕНЕЗІ	7
1.1. Психологічні підходи до визначення ризику в системі соціогуманітарного знання.....	7
1.2. Ризик як психологічний феномен.....	27
1.3. Психологічні чинники ризику у поведінці та діяльності.....	51
1.4. Ризик особистості на різних етапах онтогенезу.....	72
Висновки до розділу 1.....	93
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ «РИЗИК ОСОБИСТОСТІ» В ОНТОГЕНЕЗІ	96
2.1. Концептуальні основи ризику особистості: циклічна структурно-процесуальна модель.....	96
2.2. Організація та методи експериментального дослідження ризику особистості.....	109
2.3. Вікова динаміка ризику особистості в онтогенезі.....	126
2.3.1. Динаміка показників ризику особистості на різних етапах онтогенезу.....	126
2.3.2. Психологічні особливості ризику особистості в кризові періоди онтогенезу.....	138
Висновки до розділу 2.....	154
РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГІЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД ПІДЛІТКОВОЇ КРИЗИ	157
3.1. Структурно-процесуальні особливості ризику особистості в період кризи підліткового віку.....	157
3.1.1. Факторна структура ризику особистості в період кризи підліткового віку.....	157
3.1.2. Психологічні профілі ризику особистості в період підліткової кризи.....	161
3.1.3. Прийняття рішення у ситуаціях ризику та рефлексія його наслідків в період кризи підліткового віку.....	164
3.2. Когнітивні чинники ризику особистості в період підліткової кризи.....	171
3.3. Мотиваційно-регулятивні чинники ризику особистості в період підліткової кризи.....	189
3.4. Конативні чинники ризику особистості в період підліткової кризи.....	199
3.5. Афективні чинники ризику особистості підлітків.....	231
Висновки до розділу 3.....	249

РОЗДІЛ 4. ПСИХОЛОГІЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД КРИЗИ РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ.....	253
4.1. Структурно-процесуальні особливості ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	253
4.1.1. Структура ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	253
4.1.2 Психологічні профілі ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	259
4.1.3. Прийняття рішення у ситуації ризику та рефлексія його наслідків в період кризи ранньої дорослості.....	260
4.2 Когнітивні чинники ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	266
4.3 Мотиваційно-регулятивні чинники ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	280
4.4 Конативні чинники ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	288
4.5 Афективні чинники ризику особистості в період кризи ранньої дорослості	312
Висновки до розділу 4.....	327
РОЗДІЛ 5. ПСИХОЛОГІЯ РИЗИКУ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД КРИЗИ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ	328
5.1 Структурно-процесуальні особливості ризику особистості в період кризи середньої дорослості.....	330
5.1.1. Структура ризику особистості в період кризи середнього віку	330
5.1.2. Психологічні профілі ризику особистості в період кризи середнього віку	336
5.1.3. Прийняття рішення у ситуації ризику та рефлексія його наслідків в період кризи середнього віку	337
5.2 Когнітивні чинники ризику особистості в період кризи середнього віку	343
5.3 Мотиваційно-регулятивні чинники ризику особистості в період кризи середнього віку	354
5.4 Конативні чинники ризику особистості в період кризи середнього віку	363
5.5 Афективні чинники ризику особистості в період кризи середнього віку	391
Висновки до розділу 5.....	404
ВИСНОВКИ.....	408
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	412
ДОДАТКИ	445